

گفتگو با پروفسور زینب ابراهیمی

از ریشه‌های خود دور

النزای ایرانی‌پاک (فعال عرصه نگارگری، سرامیک و سفال) یکی از افرادی است که تلاش دارد توسط آثارش زندگی امروز، آشننگی‌ها و نابسانامی‌ها موجود در اجتماع را منعکس کند. وی عضو کمیته آموزش انجمن هنرمندان سفال و سرامیک است و در کشور مالزی؛ طراحی پارچه و زیورآلات خواننده و حال بیست سال از فعالیت حرفه‌ای او در عرصه‌های نگارگری، سرامیک و سفال می‌گذرد. ایرانی‌پاک در عرصه آموزش و برگزاری ورکشاپ‌های تخصصی نیز فعالیت‌های جدی دارد، درباره وضعیت هنرهای ایرانی در کشور و عرصه‌های بین‌المللی می‌گوید: ما فقط ادای معاصر بودن را درمی‌آوریم و از ریشه‌های خودمان دور می‌شویم اما ارتبست‌های سرامیست ژاپنی افتخارشان این است بر اساس تکنیکی که مثلا دوپست سال پیش ابداع شده و پدرشان بر اساس آن کار می‌کرده‌اند، فعالیت می‌کنند. ایلتا با این هنرمند گفتگویی انجام داده که در ادامه می‌خوانید.

❖ کرونا تا چه حد بر هنر و فعالیت‌های شما تاثیر گذاشته؟
بدون شک هنرمندان طی یک سال و نیم گذشته روزهای دشواری را سپری کرده‌اند و این امکان وجود نداشته که مانند قبل فعالیت کنند. خرید و فروش آثار هنری مانند قبل نیست. نمایشگاه‌های کمی برگزار می‌شود و همه اینها بر نحوه عملکرد حرفه‌ای و زندگی هنرمندان تاثیر می‌گذارد. از سویی هنرمندان نمی‌توانند نسبت به وقایع و اتفاقات پیرامونشان بی‌اهمیت باشند. یکی از مزایای کرونا برای من این بود که طی یک سال و نیم گذشته و در ایام قرنطینه بیش از قبل در خلوت به درچینات خودم پرداختم. به نظر من طو کردن این رویه برای هر هنرمندی لازم است، تا در نوع افکار و دیدگاه‌هایش (در جهت کامل شدن) نوعی سلوک را تجربه کند. مهم‌ترین ویژگی هنر همین است.

❖ آیا حمایتی از سوی مسئولان در وزارت ارشاد و اداره کل هنرهای تجسمی و انجمن‌ها وجود داشته است؟
متأسفانه خیر. البته گفتند قرار است وامی به هنرمندان عرصه تجسمی تعلق گیرد و من هم برای دریافت آن اقدام کردم، اما از جایی به بعد متوجه شدم مبلغ وامی که می‌گویند ۸ میلیون تومان است! واقعا این رقم چه دردی از هنرمندان دوای می‌کند؛ آنهم در حالی که مترتایل و مواد ساخت و ارائه آثار هنری در همه رشته‌ها تورمی چندبرابری داشته است. مثلا قیمت گل نسبت به قبل چند برابر شده است. همه اینها در حالی است که نمی‌توان بیش از حدی مشخص به قیمت آثار هنری افزود و در نهایت این هنرمند است که متضرر خواهد شد.

❖ ظاهرا هنرهایمی چون نگارگری، نقاشی و سرامیک نمی‌توانند به طور مستقیم مشکلات و وقایع رخ داده در جامعه را انعکاس دهند. اما شما تلاش کردید با آثارتان آشننگی محیط پیراموتان را به مخاطب گوشزد کنید.

بله درست است. دوسالانه زمستان سال گذشته در حالی برگزار شد که بحران کرونا به اوج خود رسیده بود. شرایط جامعه باعث شد، در آن مقطع به این موضوع فکر کنم که زیبایی و نظم در هنرها (بخصوص هنرهای سنتی) در دنیای آشفته امروز چه جایگاهی دارد؟ هر زمان مشغول کار می‌شدم به این موضوع فکر می‌کردم که به چه دلیل باید در دنیای مملو از مشکل و نابسانامی موجود، تمام نظم و ترتیب هنرهای ایرانی را رعایت کنم و به چارچوب‌های آن پایبند باشم؟ اثر «آشننگی» که در دوسالانه نمایش داده شد حاصل همین نگرش و تلاش است.

❖ در این آثار نوعی «مینیمالیست» و رگ‌هایی از «ایزورد» موج می‌زند. آیا پرداختن به این دومقوله برایتان اتفاق بود؟
به هر حال نمی‌توان شرایط موجود را نادیده گرفت و باید بگویم بله به هر دو مقوله‌ای که گفتید فکر کرده بودم.

❖ شما شش سال است در زمینه نگارگری، سفال و سرامیک فعالیت می‌کنید. از سبک و سیاق کارتان بگویید.

مترتایل مورد استفاده‌دم در حال حاضر سفال سلولزی است و کارم نقاشی زیر لعالمی است که آثار نگارگری را با ظرافت و جزئیات روی آن پیاده می‌کنم. در اثر «آشننگی» سفال سلولزی را به اندازه صورت است که می‌توانید در هنرهای معاصر حرفی برای گفتن داشته باشیم. همه این‌ها در حالی است که هنرهای محصر ما از هنر روز دنیا لاقف سی سال عقب‌تر است. دلیل این عقب‌ماندگی هم این است که ما فقط ادای معاصر بودن را درمی‌آوریم و در چنین فضایی از ریشه‌های خودمان دور می‌شویم. توجه کنید که مثلا آر‌تیست‌های سرامیست ژاپنی افتخارشان این است بر اساس تکنیکی که مثلا دوپست سال پیش ابداع شده و پدرشان بر اساس آن کار می‌کرده‌اند، فعالیت کنند. هنرمندان ژاپنی فوق‌العاده نسبت به سنت‌ها و هر آنچه نسل به نسل به آن‌ها رسیده، تعصب دارند و به همین دلیل هم هست که متمرکز کار می‌کنند و برای خلق آثارشان روند مشخصی را در نظر گرفته‌اند. همه این موارد باعث شده دنیا سرامیک ژاپن را بر اساس آنچه که دارند و مورد تاکید و توجهشان است، بشناسند. در صورتی که نگرش ما اینگونه نیست. ما می‌گوییم هنرمند سنتی حتما باید نواوری عجیب و غریبی را رقم بزند تا اثری معاصر خلق کند. من واقعا با این قضیه خیلی مشکل دارم. بسیار پیش آمده که اساتید مستقیم و غیرمستقیم به من گفتند باید تو باید در کارت نواوری کنی و باید از این تکرار رها شوی. این در حالی است که آثارم

❖ یکی از اتفاقاتی که هنرمندان را به ارائه آثار مفهومی‌تر و اجتماعی‌تر ترغیب می‌کند، برگزاری رویدادهایی با محوریت شرایط اجتمای، اقتصادی و سیاسی کشور است؛ اتفاقا که چندی پیش توسط خانه هنرمندان رقم خورد و دومین سالانه کارپردرهای معناگرا نام داشت. طی این رویداد هنرمندان با توجه به اوضاع و شرایط حال حاضر کشور به ارائه اثر پرداخته بودند. بازخورد‌ها چگونه بود؟

مطمئنا با وجود برگزاری رویدادهایی مانند سالانه کارپردرهای معناگرا، هنرمندان و فعالان عرصه تجسمی بیش از قبل به ارائه آثاری با موضوعات روز و بر اساس اتفاقات پیرامونی ترغیب می‌شوند. اتفاقا در رویداد مذکور نیز حضور داشتم، من در شمال کشور زندگی

النزای ایرانی‌پاک:

از ریشه‌های خود دور شده‌ایم

❖ آثار برخی از هنرمندان ایرانی واقعا قابلیت این را دارند که در سطح جهانی دیده شوند

● با وجود همه ویژگی‌ها و جذابیت‌های هنرهای ایرانی، چرا باید هنرمندان ما در زمینه ارائه آثار در سطح جهانی و بین‌المللی محدود باشند

● باید دانست که اصلی‌ترین دغدغه هنرمندان، مخاطب است. دیده شدن مسئله مهمی است و امیدوارم مسئولان و گالری‌ها (بخصوص گالری‌های خصوصی) بیش از قبل هنرمندان را مورد حمایت قرار دهند

می‌کنم و حین برگزاری این رویداد به دلیل اعمال محدودیت‌ها و ممنوع بودن تردهای بین شهری نتوانستم به تهران بیایم اما خوشبختانه واکنش‌ها بسیار مثبت بود. هم از مخاطبان بازخوردهای خوبی گرفتم و هم اینکه حین برگزاری نمایشگاه گروه فیلمبرداری در محل حضور داشتند و مقابل اثر من کارشان را انجام می‌دادند و به گفتگو با مخاطبان و شرکت‌کنندگان می‌پرداختند. آن‌ها به من گفتند اغلب هنرمندان و بازدیدکنندگان اثرم را دوست داشته‌اند و به آن توجه کرده‌اند.

❖ آیا درباره وضعیت هنرهای روز دنیا اطلاعاتی دارید تا اوضاع کنونی هنرهای تجسمی کشور را با آن مقایسه کنید؟
بله می‌توان با توجه به بینال‌ها و دیگر رویدادهای خارجی درباره این موضوع صحبت کرد. در آثار هنرمندان خارجی تکنیک مقوله‌ای بسیار مهم است و ایده نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است. به طور مثال وقتی بینال‌های سرامیک کره یا حتی دیگر رویدادهای کشورهای دیگر را مد نظر قرار می‌دهید، متوجه خواهید شد که مقوله فرم از اهمیت زیادی برخوردار است. فرم‌های زیبایی‌ای بیند که با تکنیک‌های خاص اجرا شده‌اند. در این نوع آثار حتی دماهای یخت موضوع مهمی است و کلا آنچه برای هنرمند اهمیت دارد مقوله «بژه» یا فرم است، بدون اینکه از او بپرسند منظورت از ساخت اثر چه بوده است! حتما باید هم منظوری از نسوی هنرمند وجود ندارد؛ بلکه او در لحظه و موقعیتی خاص کلیت اثر را در درونش متولد کرده و آن را در معرض دید عموم قرار می‌دهد. ما در بسیاری از مواقع این نوع نگرش و تفکرات را از دست می‌دهیم یا نادیده‌شان می‌گیریم. ما تاکید داریم، هنرمند باید معنایی پشت اثر باشد؛ در صورتی که چنین اصرارهایی گاه مخرب است.

❖ همواره در همه هنرها نسبت به موضوعات مهم و سبک‌ها تعصباتی وجود داشته است.
همینطور است.

❖ اینکه با جریانات روز دنیا همراه نیستیم دلایل متعددی دارد، اما اصلی‌ترین آن عدم ارتباط هنرمندان و مسئولان ما با دنیای خارج از ایران است.

تفکری در جامعه وجود دارد. طبق این نگرش گمان می‌کنیم هر آنچه را خودمان داریم، خوب و مطلوب نیست و باید حتما به استانداردهای غرب نزدیک شویم تا کارمان ارتقا پیدا کند. فکر می‌کنیم در این صورت است که می‌توانیم در هنرهای معاصر حرفی برای گفتن داشته باشیم. همه این‌ها در حالی است که هنرهای محصر ما از هنر روز دنیا لاقف سی سال عقب‌تر است. دلیل این عقب‌ماندگی هم این است که ما فقط ادای معاصر بودن را درمی‌آوریم و در چنین فضایی از ریشه‌های خودمان دور می‌شویم. توجه کنید که مثلا آر‌تیست‌های سرامیست ژاپنی افتخارشان این است بر اساس تکنیکی که مثلا دوپست سال پیش ابداع شده و پدرشان بر اساس آن کار می‌کرده‌اند، فعالیت کنند. هنرمندان ژاپنی فوق‌العاده نسبت به سنت‌ها و هر آنچه نسل به نسل به آن‌ها رسیده، تعصب دارند و به همین دلیل هم هست که متمرکز کار می‌کنند و برای خلق آثارشان روند مشخصی را در نظر گرفته‌اند. همه این موارد باعث شده دنیا سرامیک ژاپن را بر اساس آنچه که دارند و مورد تاکید و توجهشان است، بشناسند. در صورتی که نگرش ما اینگونه نیست. ما می‌گوییم هنرمند سنتی حتما باید نواوری عجیب و غریبی را رقم بزند تا اثری معاصر خلق کند. من واقعا با این قضیه خیلی مشکل دارم. بسیار پیش آمده که اساتید مستقیم و غیرمستقیم به من گفتند باید تو باید در کارت نواوری کنی و باید از این تکرار رها شوی. این در حالی است که آثارم

توسط هنرمندان خارجی عرصه سرامیک مورد توجه قرار گرفته و نظرشان این بوده که دنیا باید آثارم را ببیند. آثار مذکور همان‌هایی هستند که من آن‌ها را در ایران خلق و ارائه کرده‌ام! حال چگونه است که همان کار‌ها در ایران مورد توجه قرار نمی‌گیرد، اما پتانسیل جهانی شدن دارند؟! متأسفانه وضعیت در ایران به گونه‌ای است که اگر من مثلا دفورماسیونی را بر اساس چارچوب‌های مورد پسند جامعه هنری کشور در اثرم لحاظ نکنم، جایگاهی در نمایشگاه‌های داخلی نخواهد داشت. آثار برخی از هنرمندان ایرانی واقعا قابلیت این را دارند که در سطح جهانی دیده شوند. مثلا اینکه هنرمندان حال حاضر دنیا از رنگ‌های آماده استفاده می‌کنند ولی ما هنرمندان ایرانی در این زمینه بر اساس تکنیک‌های قبلی عمل می‌کنیم. لاقف من اینگونه‌ام و هنوز از استتین‌ها استفاده می‌کنم. این موارد برای هنرمندان دیگر کشورها جالب است. چگونگی ساخت رنگ‌ها و پیاده کردن طرح‌ها روی بدنه اثر تنها برخی مواردی هستند که برای هنرمندان و مخاطبان غیر ایرانی جالب توجهند و ایجاد جذابیت عمومی، حق شهروندی و… عمومی بودن شهر، خود به خود، عدم تجانس و تنوع را به همراه خواهد داشت؛ یعنی مکانی برای رویارویی دیدگاه‌های متفاوت و از آنجا که شهر یک پدیده اجتماعی و عمومی است مکانی می‌شود برای برقراری تعاملات و تبادلات اجتماعی. کرونا در شهر، حق به شهر شهروندان را تا حد زیادی تحت تأثیر خود قرار داده است. فضاهای عمومی را ناامن و حقوق شهروندی از خواه ناخواه، زائل کرده است. اما چرا چیست؟ ظاهرا تا یافتن راه حل قطعی پیشگیری و درمان باید از این حق به شهر کوتاه آمد، روابط اجتماعی را محدود و فاصله‌های اجتماعی را در قلمروهای عمومی شهر رعایت کرد. ما شهرنشینی را مجموعه‌ای از روابط اجتماعی می‌دانیم که منعکس‌کننده روابط موجود در جامعه به‌عنوان یک کل است. یعنی رفتار‌های ما در جامعه روی یک کلیت اثر خواهد داشت که دیگران نیز تبعات آن را باید تحمل کنند. موجه‌اش بی در بی کرونا، تا حد زیادی معطوف به رفتارهای شهروندی ما و سیاست‌های حکمرانی در حوزه بهداشت و امنیت کشور است. فارغ از کش‌وقوس‌های بیولوژیکی ویروس و مجادلات درباره واکسیناسیون‌های عمومی، آیا رفتارهای شهروندی ما مناسب با پیشگیری و درمان نبوده یا تصمیمات پلادستی مناسب در حوزه کرونا اتخاذ نشده‌اند که ما این چنین در تلاطمات کرونایی عزیز زندگی می‌دهیم؟ قاعدتا همه این مؤلفه‌ها در نتیجه نهایی مؤثر هستند.وقتی سیاست‌های پیشگیرانه‌در جامعه‌از سوی متولیان امر جدی گرفته‌شود، مردم هم برپتکل‌های بهداشتی را کمتر رعایت می‌کنند و این می‌شود که تعطیلی ۶ روزه تهران و کرج عملا نتیجه‌ای در بی نداشته‌است.

❖ نظرتان درباره برگزاری نمایشگاه‌های مجازی در ایام کرونا چیست؟ این فرمت از ابتدای بحران تاکنون مخالفان و موافقانی داشته است.

این رویه دو بخش دارد که هر دو هم مهم هستند، اول اینکه مخاطبان ما هنوز به این قضیه عادت نکرده‌اند تا به صورت مجازی به دیدن آثار هنری بپردازند. آن‌ها خیلی به این شیوه خوشبین نیستند. موضوع دوم مربوط زیرساخت‌ها و موارد سخت افزاری است. آنچه در نمایشگاه‌های مجازی دیگر کشورها اهمیت دارد کیفیت برگزاری آن‌هاست. معمولا اینگونه است که آثار هنری در نمایشگاه‌های مجازی خارجی به صورت سه بعدی نمایش داده می‌شوند و ما از این امکان برخوردار نیستیم. این شبیه‌سازی با واقعیت، باعث می‌شود مخاطبان خودشان را در نمایشگاه تصور شوند و با دیدی واقعی‌تر به تماشای آثار بپردازند. نمونه نمایشگاه‌های مجازی را در ایران دیده‌ام و تقریبا همه آن‌ها در نوع برگزاری ضعیف‌هایی دارند. نهایت کاری که در بینال برای ما انجام داده‌ای این بود که با موبایل و دوربین از آثار فیلم گرفتند اما فاقد کیفیت لازم بود. به نظر من نحوه پرزنت کردن در نمایشگاه‌های مجازی خیلی اهمیت دارد. طی دوران پاندمی لینک‌های بسیاری برای بازدید از موزه‌های معتبری چون لوور و دیگر اماکن فرهنگی و هنری منتشر می‌شد و از کیفیت بالای برگزاری حکایت داشت؛ لذا واقعا نمی‌توان نحوه برگزاری نمایشگاه‌های مجازی داخلی را با چنین اتفاقاتی مقایسه کرد. اگر نمایشگاه‌های مجازی ما با همان کیفیت‌های جهانی برگزار شوند، اتفاق خوبی است. اما اینکه صرفا به نمایش دادن چند اسلاید کتفا کنید نمایشگاه نیست. طبیعتا تمایز اسلایدها و عکس‌ها یا مچاوه‌ها ضروری بسیار تفاوت دارد. در مواجه حضوری مخاطب با ابعاد اثر، بافت آن و دیگر جزئیات و ظرفیتهای موجود مواجه می‌شود. این کاستی وجود دارد؛ شاید به این دلیل که در شرایط عادی نسبت به برگزاری رویدادهای مجازی نژاری احساس نمی‌شده و متخصصان و مسئولان روی آن کار نکرده‌اند.

❖ آخرین نمایشگاه انفرادی‌تان را چه زمانی برگزار کردید؟
اگر درست بگویم سال ۱۳۹۵ بود که در موزه آنگینه نمایشگاه انفرادی برگزار کردم و شاید حال وقتش است که نمایشگاه انفرادی بعدی‌ام را برگزار کنم، اما خب مسائلی وجود دارند که بازدارنده‌اند و برگزاری را به تعویق می‌اندازند. مدت‌هاست که به برگزاری نمایشگاهی انفرادی فکر می‌کنم. در آن مقطع موزه تازه بخش نمایشگاه‌ها را راه‌اندازی کرده بود و قاعدتا مخاطب زیادی نداشت، با وجود آنکه خبرگزاری‌ها نمایشگاه‌م را به طور گسترده تحت پوشش قرار دادند، اما بازخوردها و نتیجه‌ای را که می‌خواستم، نگرفتم و آثارم آنطور که باید دیده نشد.

❖ مسائل بازدارنده‌ای که می‌گوید، چه مواردی هستند؟
یکی از مسائلی این است که از تکرار کردن خودم می‌ترسم و نمی‌خواهم آثار قبلی را تکرار کنم. اتفاق قابل قبول برایم این است که فرم‌ها و ابزارهای جدیدی را مورد توجه و استفاده قرار دهم. مترتایل جدیدی که با آن کار می‌کنم کل سلولوزی است که آثارم دوسالانه را با استفاده از آن ساختم. از طرفی هر ایده‌ای برای آنکه به منصف ظهور برسد باید مدت زمانی در ذهن هنرمند وجود داشته باشد تا بر اساس تفکرات و اندیشه‌او به یختگی برسد. هنرمند باید مدت‌ها با طرح و ایده‌اش کلنجار برود تا در نهایت آنچه در ذهن دارد، پخته شود و خروجی قابل قبولی داشته باشد. به جز مواردی که گفتم برایم بسیار مهم است که نمایشگاه کجا برگزار شود تا مخاطبان بیشتری را جلب کند. باید دانست که اصلی‌ترین دغدغه هنرمندان، مخاطب است. دیده شدن مسئله مهمی است و امیدوارم مسئولان و گالری‌ها (بخصوص گالری‌های خصوصی) بیش از قبل هنرمندان را مورد حمایت قرار دهند. در پایان امیدوارم بیماری کرونا که گریبان همه مردم را گرفته‌ه اجازه دهد تا شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هنری داشته باشد. مردم ما حال خوبی ندارند. در نهایت هم حال هنرمندان باید خوب باشد تا به ارائه اثر امیدوارم به هنرمندان و مردم کشورم هرچه زودتر خوب شود تا زندگی بهتری داشته باشیم.

جانی دپ دچار دردسر شد

نام بوچین اسمیت را بازی می‌کند. شخصی که به دلیل بی‌توجهی و رعایت نکردن استانداردهای بهداشتی عکاسی و به نمایش کشیدن عکس‌های واقعی از خشونت‌ها و جنگ جهانی دوم شهرت فراوانی یافت.

این مسائل را می‌توان به شکست جانی دپ در پرونده شکایت از مجله انگلیسی «سان» مرتبط دانست. او پس از شکست در این پرونده از مجموعه فیلم‌های سینمایی «جانوران شگفت انگیز» کمپانی برادران واتر خارج شد تا مدس میکلسن جایگزین او شود. به گزارش رسانه میکلسن نگران‌کان به نقل از ایندپیننت، «بیناماتا» دومین تجربه کارگردانی فیلم بعد از فیلم سینمایی «لالایی» در سال ۲۰۱۳ محسوب می‌شود که در آن امی آدامز و جنیفر هادسون ایفای نقش کردند.

فرهنگی

usef.poet@gmail.com

چهارشنبه‌فرداد ۱۴۰۰

شماره ۶۰۷۴

امروز؛ همان فردای دیروز است

«برگزین» روزنامه‌های ایران

در این ستون –بی‌هیچ دخل و تصرفی– گزیده‌ای از مطالب روزنامه‌های سراسری کشور را، فردای انتشار می‌توانید مطالعه کنید.

ایران: کرونای افسارگسیخته‌در شهر

مسئله آب از منافع و ذی‌نفعان متناظر با آن جدا نیست، بدون شک هر تصمیمی درمورد آب روی منافع ذی‌نفعان آن تأثیرات مثبت و منفی بر جا خواهد گذاشت که به دنبال خودش، واکنش‌های ذی‌نفعان را نیز در پی خواهد داشت. تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری درباره آب بدون درنظرگرفتن منافع ذی‌نفعان و تعامل بر سر آنها به موفقیت نخواهد رسید. حالا که جامعه نسبت به مسئله آب و به‌ویژه مسائل خوزستان حساس شده است و رسانه‌ها هر روز در این موضوعات گزارش و مطلب منتشر می‌کنند، پیشنهاد می‌کنم دو اقدام زیر تلاوم پیدا کند:شاید بهترین محل پیگیری این اقدامات‌نیز در فضای رسانه‌ای باشد؛ ۱- گفت‌وگوها‌مورد مسئله آب تلاوم پیدا کنند، به‌طوری‌که گروه‌های مختلف ذی‌نفع فرصت پیدا کننددیدگاه‌ها‌و ملاحظات خود را به گوش طرف‌های دیگر ذی‌نفع برسانند. این فضا باید بتواند به دور از مواضع تهاجمی به ارتقای آگاهی و درک متقابل گروه‌های ذی‌نفع از ملاحظات و حساسیت‌های یکدیگر بینجامد. در این فرآیند دولت یکی از گروه‌های ذی‌نفع است که لازم است صدای سایر گروه‌های ذی‌نفع را نیز بشنود و نسبت به آنها به ادراک برسد. شکل‌هایی مانند سمن‌ها، انجمن‌های صنفی، تشکل‌های جامع محلی و… در این زمینه می‌توانند به درس‌مواضع‌هایی تبدیل شوند که در تدوین برنامه‌های آینده مورد استفاده قرار بگیرند. اینکه بر اثر اشتباهات گذشته امروز با مشکلات و معضلات گسترده روبرو هستیم درندک است ولی درنداک‌تر آن است که برای بار چندم این اشتباهات را تکرار کنیم. به‌زودی کار تدوین برنامه هفتم توسعه شروع خواهد شد. خیلی مناسب خواهد بود که همه این صحبت‌هایی که درباره اشتباهات گذشته مطرح می‌شوند، در تدوین برنامه هفتم مورد توجه قرار گیرد. به‌عنوان مطالبات اجتماعی از طرف نمایندگان مجلس در تمییه یک فرآیند نظارت اجتماعی از این موضوع از اهمیت زیادی برخوردار است.

جمهوری اسلامی: شوخی با کرونا

اگر روش‌های کنونی برای مقابله با کرونا همچنان ادامه یابد می‌تواند به نته‌تنهایی‌ایران با کرونا‌خداحافظی نخواهد کرد بلکه روز بیشتر در باتاهی که این بیماری به وجود آورده فرو خواهد رفت. با ۶ روز تعطیلی تهران و کرج و اعلام ممنوعیت سفر به استان‌های دین، بگروه‌ای برخورد شده که به جای کاهش شدن ابتلاات و مرگ و میره‌ها، آن‌ها را افزایش داده است. سفر با خودروه‌های سواری را ممنوع اعلام کردند ولی آنها

که می‌خواستند به تفریح بروند، با هوایما و اتوبوس و قطل و استان‌های شمالی هجوم بردند و بیش از هر زمان دیگری گیلان و مازندران را شلوغ کردند. در این استان‌ها ویلاشبی ۷ میلیون تومان و خودروی سواری کرایه هر روز ۴ میلیون تومان در اختیار مسافرائی که از تهران و کرج رفته بودند قرار گرفتند و گشت و گذار و تفریح در تمام ۶ روز تعطیلی تهران و کرج در شمال کشور در جریان بود. جاده‌های تهران به شمال هم پرتراکم بودند و این نشان می‌دهد اعلام ممنوعیت سفر با خودروه‌های شخصی نیز چندان مؤثر نبوده نیروی انتظامی تلاش خود را کرده ولی گویا مقررات ابلاغ شده چندان کارائی نداشته و قرارگاه عملیاتی ستاد ملی مقابله با کرونا غیررسمی بین جوامع تخصص و غیرمتخصص درمی‌گیرد که بدون حصول به نتیجه و جمع‌بندی بعد از فروکش کردن بحران، همه‌چیز به فراموشی سپرده می‌شود. این رفتار خاص حوزه آب نیست بلکه به رویه‌ای تبدیل شده است که در برخورد با مسائل مختلف جامعه‌مانند اودگی هوا، ریزگردها، قطعی برق و… دائما درحال تکرار است. طبیعی است که در برخورد با یک وضعیت بحرانی، باید ابتدا روی کنترل شرایط تمرکز کرد تا وضعیت از حالت بحرانی خارج شود. معمولا اقدامات مدیریت بحران از جنس واکنش‌های اورژانسی و موقت است. اما جهت‌انفعالی دارند. این اقدامات با این هدف انجام می‌شوند تا شدت مسئله را کاهش دهند و شرایط را به حد قابل‌تحمل برگردانند. طبیعی است که بعد از فروکش کردن بحران باید سراغ راهکارهای ریشه‌ای رفت تا با ازبین‌بردن ساختارهای مولد بحران از تکرار بحران‌های مشابه پیشگیری شود. اما افسوس که معمولا واکنش‌های انفعالی مدیریت بحران به‌عنوان راهکارهای نهایی تلقی می‌شوند و متأسفانه بعد از عبور از شرایط بحرانی همه‌چیز فراموش می‌شود و همان روندهای قبلی تکرار می‌شوند. در موضوع معضل آب خوزستان تقد‌های فرآینی در سیاست‌های گذشته اعم از سدسازی و توسعه کشت و صنعت و استقرار صنایع و… مطرح شد که موافقان و مخالفان خودش را دارد. درست است که مشکلات امروز نتیجه مسیرهای اشتباهی است که در سیاست‌گذاری‌های گذشته طی کرده‌ام اما آیا نکردن‌دنب بی‌هدف این سیاست‌ها و دنبال مقصرگشتن می‌تواند به کاهش درد و رنج شهروندان درگیر در بحران کمک کند؟ اگر بتوان این تقدها را به درس‌آموخته تبدیل کرد و آنها را به‌عنوان مطالبات اجتماعی چراغ راه برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های آینده‌قرار دهیم، می‌توانیم امیدوار بود که به پیشگیری از بروز چنین بحران‌هایی در آینده کمک کند. با همه این اظهارنظرهایی که در مورد سیاست‌های آبی مطرح شده است، آیا یک جمع‌بندی چارچوب‌دار حاصل شده است که مثلا جمع‌بندی چارچوب‌دار حاصل شده است. ما مثلا در تدوین برنامه هفتم مورد استفاده و اسناد قرار گیرد؟ یا اینکه دوباره در برنامه هفتم، نیز همچنان همین روندهای مسئله‌ساز ادامه خواهند داشت؟

افق